From Jewish Lexicographers to Christian Hebraists: David Qimhi's Sefer ha-Shorashim

June 27-28, 2023

Roma - École française de Rome Biblioteca dell'Ebraismo Italiano Tullia Zevi

אקשוראש יותבומנה אקשררפנים אחש

נרתו יוכא בויאו במקום קמס יוכארנון וכר

TREE

ופי האנה כלים שיותני

אחישתרני

כשיון ערכי רחפה "

ארנאן

2 T N

בר <u>באימר מיה של האתבט</u> שיני מיכה וכן אמר תרגם השוון בעבות מערית או אינט השוון בעבות אמערית או אינט השוון בעבות א

נים נירים. ארזונש בענו

זוצול כלשון ארמית: וכן

פירוש הטרים הוצונים העותרים נבנים כלאר הרואים כני התניד ימוד יוכן

אשנ מיטן מסוס ומחמורן והוא מה שאמר נני הרמכס כני הפוסיות כי הסוסיה

ארשיטי והנאון רכיו סעריה ולפיש כתולעת שניהוא הקרא כרמו

וס כן אינטן הוא עבעאלום אחר יואות שהוא עבע שקונין עבא יוכהכיריונה וכערב נהרא אינע "

אוט אבינה פיט כהיאמה מורכבת כאקשקואשם

מלה מורכבו ותכן המלה אתש תרין יוהיוד והאס

קאן הרכים יוטרוט האלה כהאות נרוטה ונכדול

ואכני אענטי קם אבני קברי קנרועת:

UNN

· ilin

· kpir.

Conferen

رياديم . رياديم . PROJET RACINES

וקררכונים

הוחדכנוהט

École française de Rome

Piazza Navona – Roma

Tuesday, June 27

9:30 Welcome

9:45 – 10:45 **Keynote**

Irene ZWIEP, University of Amsterdam Who needs a dictionary? Literacy, lexicography, and the medieval Jewish knowledge order

11:00 – 12:30 Chair: Saverio CAMPANINI

Aharon MAMAN, The Academy of the Hebrew Language / Hebrew University of Jerusalem Radaq – between scientific philology and popular exegesis

Yosef OFER, Bar Ilan University The development of Qimḥi's *Sefer ha-Shorashim* as reflected in its manuscripts Elnathan CHEN, Hebrew University of Jerusalem Radaq's *Shorashim* and Ibn Gikatilla's addenda in his translation of Ḥayyūj

12:30 – 14:00 Lunch

. den

14:00 – 15:30 Chair: Aharon MAMAN

Naomi GRUNHAUS, Yeshiva University New York Vernacular glosses (*le'azim*): Variations in methodology in Radaq's biblical commentaries as compared to his linguistic *Shorashim*

Cyril ASLANOV, Aix Marseille Université / Institut Universitaire de France Rhematocentrism in David Qimḥi's *Sefer ha-Shorashim*, an Andalusi legacy or a model for posterity?

Judith KOGEL, Institut de recherche et d'histoire des textes, IRHT-CNRS The posterity of Qimhi's dictionary in *Sefer ha-Shoham*

16:30 Visit of the Biblioteca Angelica

Giacomo CORAZZOL, Institut de recherche et d'histoire des textes, IRHT-CNRS

אחשררפנים אונט אבישה כיש כיהיא מה מורכבת כאחשהוא שם הוצולי בלמון ארמיתי וכן אחשורוש אחש וראש יותכן מלת אחשררפנים אחשי דרי פנים. שרוש הערים הוצולים מעומרים כבים כלמר הרואים כני המלך המידי וכן

Biblioteca dell'Ebraismo Italiano Tullia Zevi

Lungotevere Sanzio 5 - Roma

Wednesday, June 28

9:30 – 11:00 Chair: Irene Zwiep

Fabrizio LELLI, Sapienza University of Rome The magical and mystical interpretation of Hebrew in 16th-century Europe

Eran SHUALI, Faculté de Théologie protestante – Université de Strasbourg The *Sefer ha-Shorashim* in the work of Sebastian Münster (1488–1552)

Paola MOLLO, Sapienza University of Rome Motion and posture verbs describing human conduct in Psalms: A study of the Latin translation by Sante Pagnini

11:15 – 12:15 Chair: Yosef Ofer

Around the Racines Site: From Manuscript to Electronic Publication

Anamarija VARGOVIC, Institut de recherche et d'histoire des textes, IRHT-CNRS Biblical variants in the manuscripts of *Sefer ha-Shorashim*

Emmanuelle KUHRY, Institut de recherche et d'histoire des textes, IRHT-CNRS The digital edition of the *Sefer ha-Shorashim* in TEI XML: methodology, tools, perspectives

12:15 – 14:00 Lunch

14:00 – 15:15 Chair: Giacomo Corazzol

Saverio CAMPANINI, Alma Mater Studiorum – University of Bologna From battering rams to guns:

Towards a comparative dictionary of early modern Hebrew-Latin translations

Guido BARTOLUCCI, Alma Mater Studiorum – University of Bologna Pietro Galatino, the *Sefer ha-Shorashim* and the transformations of Christian Hebraism

15:30 – 16:30 Chair: Rabbi Di Segni

Clelia PIPERNO, University of Teramo Presentation of the digital edition and Italian translation of the Talmud Emiliano GIOVANNETTI, Istituto di Linguistica Computazionale – CNR

The role of language technologies in the translation and the study of the babylonian Talmud

16:30 – 17:30 Chair: Myriam Silvera

Round table discussion: The teaching of Hebrew through the centuries Rabbi DI SEGNI, Roma, Anna Linda CALLOW, University of Milan This colloquium offers an opportunity to review the centrality and status of David Qimhi's book. We will explore both previous and later works to better comprehend the reasons for which this dictionary became so famous among Jewish communities in the Middle Ages, and later among Christian Hebraists during the Renaissance. We will also focus on the channels of the book's distribution and its reception in different geographical areas.

The colloquium seeks to call attention to the diversity of intellectual heritages within Europe, exchanges between scholars, and the transmission of knowledge and texts. Immersing ourselves in the pathways that contributed to the transmission and circulation of the *Sefer ha-Shorashim* in Christian culture is extremely helpful for remodeling, through historical and philological prisms, relations between Jewish and Christian civilizations. The colloquium will similarly focus on intercultural relations between Jews and Arabs during the period that preceded the writing of the dictionary, and between Christians and Jews in the West during the Middle Ages and the Renaissance.

Please register Organization: Judith Kogel

Contact: judith.kogel@irht.cnrs.fr lucilla.efrati@ucei.it

Picture : Sefer ha-Shorashim, Vatican City, Biblioteca Apostolica Vaticana, ms. Vat.ebr.414, f. 24r

www.irht.cnrs.fr

DREST